

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Göteborgska Magazinet.

Torsdagen, den 20 November 1766.

Widare om Superint. och Kyrkoherden Phrygius.

Efter Hertig Johans fränfälle, blef Superintendentien i Sköfde åter indragen och förlagd under sin förra Biskop, Biskopen i Skara *. Phrygius satt likwäl wid Kyrkoherde- och Superintendent- stolan i Sköfde, inuti året 1620 **. Han kallades hit til wårt nyligen då anlagda Göteborgs Församling och Republik, at här öfwer wara Kyrkoherde och Superintendent: och fört därefter lade Konung Gustaf Adolf, under denna nya Superintendentien, en ausenlig del West- Göttha pastorerer, som hörde förut til Skara Stift †, nämligen så många som wero belagne i Klundre- Me- Säfwebals- Nime- Wättele- Wällebnyds- Marks- Rinds- och Mo- härader ††. Kongl.

U a a

full-

* Besynnerligt, at Mathes. Lect. i Skara och Krosten öfwer Falköpings contract, Mag. W. Rhydenius, kunnat, i sin Historia Scholæ Gymnasique Skarensis p. 32, säga, at hela Wester-Götland hört til Skara Stift, förrän Superintendentien i Göteborg inrättades år 1620.

** Se, til exempel, Biskop Swars lifpredikan öfwer Konung Gustaf I, som Phrygius med många tilsetningar utgifwit.

† Baaz. H. Eccl. S-Goth. p. 622.

†† Pastoraterne i desse härader hëra än i dag, som bekant, under Göteborgs Biskopsdöme, undantagne de i Mo- härad belagne, som, för 100 år sedan, kommit för altid under Skara Stift: och som desse lyda under Tönköpings Län; plägar man säga, at de, som bo där, äro andelige West- Götther och werldslige Smäländingar. Af tilfalle, medan Mo- härad omtalas, wil den lilla anmärkning införas, som jag ej igenfinner i Tuneldska Geographien, at gränforne af Tönköpings, Skaraborgs och Älfsborgs Län sammanlöpa i den holmen, som kallas Gudmunds-tufwa och ligger i Bjurbäcks- sön i Bornaryd. Joseph. Lindahl de Smolandia p. 23. - När Cathedral- Scholan blef i Göteborg anlagd år 1630, blef Socknegång, uti oswannämde socknar och Hstra Hisingen, allernådigt bewiljad den studerande ungdomen härstädes, så wäl af Staden som de frän landet inkomne. Då och länge därefter, war den Kongl. Nåden högstfördelagtig för de studerande på denna orten: men nu förtiden har sådan inkomst råkat i olag. Jag tyfnar strax, emedan här icke är ställe at yttra mer därom.

fullmagten för Phrygius war daterad den 26 April 1620 *. Men han lär icke flyttat hit förr än i följande året, då han, uti Ryrkoherde-beställningen i Sköfde fick Torsten Erikson til efterträdare, hwilken förut i 43 år sutit Ryrkoherde i Fälsberg **, et pastorat, som icke från den tiden varit Präbende för Ryrkoherdar wid Swenska Församlingen i Götcheborg, undantagne några år i Domprostens J. Lithovii tid †.

Eröttens icke, mine läsare: jag skal tynda mig i det som återstår om vår Phrygius. Wid des första hitkomst, kan man lätt tänka, at Församlingens ledamöter woro nog få. De fleste, som bygde här, woro Tyskar, Holländare, Skottar, och desse gingo tillhopa, hwarest de kunde, til at förätta sina religions ömningar. I synnerhet wäckte det Phrygii upmärksamhet år 1622, at de, på Söndagarne, läto en Präst utaf Arminii Sect betjena sig, hwilken de inbragt hade, fastän sådant på den tiden icke war med Ritlagarne enligt ††. Han inwigde Hospitals Kyrkan år 1627, och höll öfwer det tillfället prädikan derstädes. Han blef döb i Götcheborg 1628, efterträdde i sina beställningar af Kongl. Hofprädikanten Magister And. Pryn, hwilken förut, äfwen som Phrygius, varit Rector wid Linköpings Schola. Bön Stjernman i sin Bibliotheca Svio-Gothica upräknar 20 Skrifter, som Phrygius låtit trycka, och nämner et widlöftigt werk desutan, som är otvunnet. Afwenwål Åberopas, uti Joh. Wählbergs disputation under H. Canc. Råd. och Ridd. Joh. Jhres inseende, de Poëtis in S-G. Latinis, några Phrygii Skrifter, som äro enämde af Stjernman.

Jcke kunne wi sluta Phrygii lefwerne, utan at taga med oss en berättelse, som jag hört i min barndom, och sedan några gånger, fast än med någon liten förändring i en och annan omständighet. Endera, Konung Carl IX, eller Kon. Gustaf Adolf, wäntades en tid til den staden där Phrygius bodde, owisjt om det war Sköfde eller Götcheborg. Phrygius for ut, til at i underdånighet beneventera Hans Majestät. Utom staden mötte han en ridande person, och frågade honom hastigt: Kommer Kungen hit i dag? Den ofände sporde tillbaka: Swad är ert namn? Phrygius swarade: Jag herer

* Stjernm. Biblioth. Svio-Goth. p. 64.

** And. Forstenii Dissert. Upsal. de Schedvia, p. 24.

† Fastän Stryss nu är et särskilt pastorat, har det likwäl fordom hört til Fälsberg, och åboerne i denne södre Skärgården hollit sin Gudstjenst i Frölunda Kyrka. De singo år 1632 en egen Kyrka och Prest. Drögryste Sökn hörde och i äldre tider under Ryrkoherden i Götcheborg, men år 1712 blef den på Kongl. befällning förenad med Hospitals Församlingen, för at betjenas af en gemensam Prest och utgöra et pastorat tilsaman.

†† Cederbourgs beskrifning öfwer Götcheborg, sid. 54.

heter Magister Sylwester, Måster för alla Prester. Den andre sade: Det
war et mågta långt namn; jag heter bara = (här wet jag icke, om det war
Carl eller Gustaf Adolf). Phrygius märkte nu strax, at det war Konungen
sjelf; blef bestört, för hastigt sin wäg, och dristade icke at tillifa med de
andré aflägga, wid Konungens intåg inuti Staden, sin underdåniga lyckön-
skan. Dagen därefter, predikade Phrygius i kyrkan, och Konungen war til-
stades. När Gader wår war läset, fick han en billet ifrån Konungen med
besalning, at genast upläsa och prädika öfwer den text, som där war påskrif-
wen. Han fattade mod, och gjorde så, oberedd som han war. När det
wål aflupit, skäl han hafwa wänt sig til Konungen och sagt: Nu har jag,
på Eder Kongl. Majestäts besalning, afhandlat den text, som mig nu först
tillsänd blifwit, medan jag stod på detta rumet, särdig med en annan betrag-
telse: men, o Konung! = hwad som nu fölgde, kan man förbigå, efter
jag ej minnes det granneligen. Efter slutad gudstjenst, yrade Konungen et
nådigt wälbehag öfwer en förträffelig predikan, och skäl hafwa sagt: Ert
namn är Magister Sylwester, Måster för alla Prester: J ären det och.
Phrygius erkände för denna gången sin öwärdighet, men at Konungen skulle
så höra en annan predikan, om han wore så lycklig, at hånäst äga Des
höga närwarelse. Detta samtycktes. Han beredde sig: prädiko-dagen kom:
Konungen war i kyrkan: Phryg. upträdde på en predikstol, full af förtröstan.
Men Phrygius kom af sig: det gick bättre förra gången. En ödmjukande
omständighet. Han steg ned: Konungen frågade: huru war det i dag?
Phrygius sade: Eder Kongl. Majestät! sist predikade Guds ande; men nu
war det jag. Konungen böd honom gifwa sig til frids, och försäkrade ho-
nom om sin Kongl. nåd. Phrygius har med detta tillfälle lemnat en lärdom
för alla andra, at, i hjertans ödmjukhet och förtroende för Gud, tala för
Församlingen med rätta affigter, ej på egen ära och anseende, utan på wer-
kelig upbyggelse hos Hörarne i kundskap och christeliga dygders utöfning.
Annars wet hwar och en med sig, at det är wida swärare at minnas och
framföra et långt tal, som med öwanlig flit, och utökta tankar är författadt,
än et sådant, som liknar hwardags bruket, och består af de bekantaste tänkes-
och talesätt. Kommer man något ur leden i et tal af senare slaget; är det
lätt at söka sig därin igen, och imedertid fylla bristen med hwad som förefaller:
det ena kan då wara så godt som det andra. Men skulle sådant ske, i när-
man soft aspassa tankar och ordalag til en ogement granskad ordning och
zirlighet: är ingen ting naturligare, än at det lätteligen förmärkes af de
tilstades warande, hwar det tryter, och den talande råkar med ens uti hä-
penhet, som öör honom änteligen nödsakad, at taga up conceptet, em han ej
hålle wil afbryta genast. Wi

Vi hafwe nu någorlunda skärt kända den hederemannen Sylwester Phrygius, wår förste lärare på denna orten. Men något återstår ännu. Uti nästnämde disputation sid. 14, 15, hedras hans namn, för des otwungna, lif-agtiga, rika snille, och lättflytande stalde-ådra. Et och annat stöt stöte utaf hans latinska poemer finnes där infördt, som wisar hans styrka i latinska poessien. Jag får nu meddela et prof utaf hans Swenska wers-lag: Han tyckes öfwerträffa andre sin tids poeter:

Når döden hafwer besunnet,
 Glaset wora slätt utrunnet;
 Utan åstignad dräper han,
 Så wål en ung, som en gammal man.
 Så snart han en drottning tager,
 Som den där blaggarns fjortelen drager.
 Så snart griper han den kronan bår,
 Som den i walmar fladder är.

En kopparslåt, som äges af Herr Borgmästaren Nils Kellander, föreställer, på hufwudsidan, Phrygii bild och mycket alswarjama utseende, med denna omskrift:

Saluator iugiter perseueranti Coronam. Aetatis Suae LI*

På slåtens fränsida läses följande:

*In terris faciem talem dedit arbiter aeni
 Sylwestro Phrygio.
 Clarius in Coelis mox transformabit eandem
 Ritibus Angelicis.*

Junder står hans wapn utstucket, som han brukat: En förguld sparre, snedt öfwer fältet, med blommor och löf-werk omkring. Slut härnäst.

* År 1623.

Kundgörelser.

J nästkomm. N:o 48 kommer en kundgörelse at införas om Nya Försök til upbyggelig förklaring öfwer Evangeliska Sön- och Högstids-dags texterne i affigt på en Hand-postilla.

Uti Herr Major Girs hus är en beqwäm kallare ledig, at emot hyra genast kunna nyttja och innehafwa. Widare underrättelse här om kan bekommas i samma hus en trappa upp.

Et litet parti basre-gryn, samt Skånsk råg och hwete, tjenlig at bränna brånwin utaf, finnes til köps hos Herr And. Barthengren.

Efterlyses en liten brun och hwit Spanst hund, som förleden Lördag bortkommit; den som honom uptagit, beagade gifwa mig sådant tillkänna: des omat skal utaf rättre ägaren blifwa hederligen förskylt.